

Nr 798

Av herr Nilsson i Tvärålund m. fl., om statligt stöd till företagarföreningar för förbättrad företagsrådgivning.

(Lika lydande med motion nr 681 i Första kammaren)

Samhället har anledning att särskilt uppmärksamma de mindre företagens förhållanden. Småföretagsamheten svarar, såsom olika undersökningar visar, för en anmärkningsvärt stor andel av det nyskapande som för utvecklingen framåt. Enskilt initiativ och vilja till verksamhet har de bästa utvecklingsmöjligheterna i de mindre företagen, som alltså ger det bästa klimatet för nyföretagsamhet. En hög nyetablerings- och tillväxttakt i vårt näringsliv måste byggas på goda förutsättningar för de mindre företagen.

Det är otvivelaktigt så, att möjligheterna till utveckling av mindre företag och därmed till effektivisering av näringslivet inte tillvaratagits på bästa sätt genom den politik som förts. Många brister och felinriktningar i politiken kan anges. Naturligtvis är det särskilt viktigt att småföretagare, som inte haft möjlighet till önskvärd utbildning som företagsledare, får god teknisk och ekonomisk rådgivning angående produktion, avsättning och marknadsföring. Samhället svarar för en inte obetydlig verksamhet i detta avseende, främst genom företagarföreningarna. Men otvivelaktigt skulle ytterligare satsning på detta område öppna vägen för en väsentlig effektivisering av näringslivet.

Små och medelstora företag leds ofta av personer, som ursprungligen trätt in i verksamheten såsom verkstadsarbetare eller hjälpreda åt fadern/företagsledaren. Dessa personer är alltså inte så sällan arbetare, som saknat möjligheter att skaffa sig tillräcklig utbildning för att lösa alla de skiftande problem som företaget ständigt möter i konkurrenssamhället. Man kan konkretisera dessa tankegångar i uttrycket att första och andra generationens företagsledare till sin inriktning mera är industriarbetare än industriledare. Det är därför inte så underligt om dessa personer saknar utrustning för de administrativa styrsystem som behövs för en effektiv företagsutveckling.

Det är ett obestridligt faktum att den genomsnittlige företagsledaren inom mindre och medelstor industri ofta hamnar i situationer, som är alltför särpräglade och komplicerade för att han ensam skall kunna fatta de

bästa besluten. Det är därför angeläget att här tillföra resurser, som kan medverka till en genomtänkt och ekonomiskt riktig utveckling av företagets verksamhet.

Det har gång på gång visat sig att företagarna i administrativt hänseende, inom såväl den produktionstekniska som den ekonomiska sektorn, inte orkar med den snabba expansion som deras företag genomgår i samband med investeringar, t. ex. de som lokaliseringstödet möjliggjort. För att det på sikt skall bli en meningsfull effekt av sådana insatser är det ofta nödvändigt med en förstärkning av företagsledningens kapacitet på ett eller annat sätt. I annat fall riskerar man en omfattande kapitalförstöring. Särskilt inom lokaliseringspolitikerna är en förstärkt företagsrådgivning angelägen.

En lämplig form för en förstärkt företagsrådgivning synes oss vara att inom företagarföreningarnas verksamhet bygga upp grupper av tekniker och ekonomer, som kan fungera som rådgivare till företagsledningen. Rådgivningsgruppernas arbete skulle baseras på sammanträden, som hålls med företagsledningen. Kontaktgruppen inom företaget bör normalt utgöras av företagsledningen men kan efter behov utvidgas med exempelvis nyckelpersoner bland företagets arbetare och tjänstemän, konsulenter som företaget utnyttjar och engagerade finansieringsinstitut. Stabsgruppen skall hålla sig kontinuerligt informerad om företagets verksamhet för att kunna biträda företagsledningen när det gäller att ställa upp huvud- och delmål för företagets verksamhet.

Avsikten med rådgivningsgruppens arbete skall inte vara att överta någon verkställande funktion i företaget. Uppgiften blir i stället att medverka till en styrning av företagets verksamhet mot ett på lång sikt uppställt mål. Gruppen skall hållas informerad om företagets ställning och utveckling genom periodiska rapporter om resultat- och likviditetsutveckling. Gruppen bör vidare hållas informerad om företagets planer genom löpande budgetering av företagets förväntade utveckling på kort och lång sikt i vad avser såväl resultat som likviditet.

Rådgivningsgruppen bör kunna medverka till en riktig styrning av företagets utveckling genom att hålla sig informerad om vad som beräknades hända enligt budget för viss period, ta reda på vad som verkligen hänt under samma period, konstatera storleken i avvikelserna mellan verkliga och budgeterade intäkts- och kostnadsposter, ta reda på varför sådana avvikelser uppstått samt, därest avvikelserna är oförmånliga från företagets synpunkt sett, bidra till att motåtgärder av lämpligt slag sätts in för att uppsätta mål ändå skall uppnås.

Även om stabsgruppens egentliga uppgift skall vara att medverka till att företagets verksamhet styrs emot ett på lång sikt uppsatt mål, innebär det faktum att denna medverkan sker i återkommande sammanträden med företagsledningen, att ett utbildningsmoment byggs in i verksamheten. En

utbildning av detta slag är särskilt effektiv av den anledningen att den bedrivs inom företagets egen miljö och med företagets egna problemställningar som studieobjekt.

En förstärkt företagsrådgivning bör på ovan skisserat sätt kunna fogas in i företagarföreningarnas verksamhet och främjas genom stöd från staten. Man kan räkna med att de mindre och medelstora företagen härigenom kan effektiviseras väsentligt. Särskilt angeläget är det att en sådan företagsrådgivning infogas i lokaliseringspolitiken.

Med stöd av vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om skyndsam prövning och förslag angående statligt stöd till företagarföreningar för s. k. rådgivningsgrupper med teknisk och ekonomisk expertis för förstärkt företagsrådgivning åt mindre och medelstora företag i enlighet med motionens syfte.

Stockholm den 28 januari 1970

Jan-Ivan Nilsson (cp)

i Tvärålund

Sigvard Larsson (fp)

i Umeå

Fritz Börjesson (cp)

i Glömminge
